

Egenskapskriterier — BETA

Alternativ 1 — enligt KIFS 2005:7

UTGÅVA 2014:A2

GILTIG FRÅN 2014-01-01

Inledning

BETA-registret är en del av BASTA-systemet. Produkter som registreras i BETA-registret får inte innehålla ämnen med egenskaper enligt detta kriteriedokument, i halter lika med eller överstigande de angivna haltgränserna.

Då dessa egenskapskriterier är mindre stränga än BASTA-kriterierna¹⁾ kan produkter som registreras i BETA-registret vara förenade med risker. Därför ska leverantören ange vilka av BASTA-kriterierna som produkten inte klarar.

Dessutom ska leverantören uppfylla ett antal kvalificeringsvillkor. Bland annat ska leverantören intyga att:

- leverantören tillhandahåller information för värdering och hantering av risker med produkten under byggskedet, bruksskedet, vid rivning och avfall.
- produkter som finns registrerade i BETA-registret vid varje tidpunkt klarar avtalade egenskapskriterier.
- det finns dokumentation som styrker bedömningen enligt BETA-kriterierna för de produkter som är registrerade i BETA-registret.
- det finns en organisation som tydligt klargör ansvarsfördelningen för de uppgifter som ligger till grund för de produkter som är registrerade i BETA-registret.
- erforderlig kompetens finns tillgänglig för att hantera kvalificeringsvillkoren för en registrering i BETA-registret.

Produkter som klarar BASTA-kriterierna ska i stället registreras i BASTA-registret¹⁾

Som grund för kriterierna har rådets förordning (EG) nr 1907/2006 (REACH), KIFS 2005:7 och Kemikalieinspektionens PRIO-verktyg använts.

Klassningen enligt KIFS 2005:7 gäller för kemiska produkter. Kemiska produkter omfattar såväl ämnen²⁾ som beredningar³⁾. Om klassningen av en beredning på grund av dess egenskaper skiljer sig från de ingående ämnenas respektive klassning så är det beredningens klassning som gäller om det är på det sättet som produkten levereras till byggarbetsplatsen (eller motsvarande).

Ingående ämnens halter beräknas utifrån produkten så som den levereras till byggarbetsplats eller motsvarande. Ämnen som har använts vid tillverkningen men som inte finns med i den levererade produkten behöver inte beaktas. Om inte annat anges ska den sammalagda halten av samtliga ämnen med den angivna ämnesegenskapen ligga till grund för utvärderingen.

För sammansatta varor som består av flera delar, ska underlaget för beräkningarna baseras på vikten av den enskilda del som innehåller ämnet, inte den totala vikten av den sammansatta varan. Halten, som jämförs med den i BASTA angivna haltgränsen, ska därför beräknas på varje del av en sammansatt vara som i sig uppfyller definitionen av en vara i artikel 33 i Reach-förordningen (se not 11).

Egenskapskriterierna beskriver ämnesegenskaper som BASTA-systemet syftar till att fasa ut. Egenskaperna definieras tydligt. Den haltgräns som i normalfallet tillåts i

Detta dokument får kopieras endast i sin helhet och utan någon form av ändring. Citat får göras om tydlig hänvisning till källan görs.

produkten anges. (OBS! Det förekommer i vissa fall att andra haltgränser är särskilt angivna, se not 4). Här anges om halter av ämnen med liknande egenskaper ska sammanräknas. Till detta finns ett antal fotnoter som förtydligar eller beskriver hur kriterierna ska tolkas och användas. Sist i dokumentet finns även en förteckning över de riskfraser som används.

Egenskapskriterier för produkter i BETA-register

Ämnesegenskaper	Definition enligt Alternativ 1	Haltgräns (vikts-%) (om särskild gräns inte anges) ^{4), 11)}	Sammanräkning ¹²⁾
1. Cancerframkallande	Ämnen som har egenskaper enligt kriterierna i faroklassen cancerframkallande i kategori 1 eller 2 ⁵⁾ (R45, R49)	0,1 %	—
2. Mutagena	Ämnen som har egenskaper enligt kriterierna i faroklassen mutagen i kategori 1 eller 2 ⁵⁾ (R46)	0,1 %	—
3. Reproduktions-toxiska	Ämnen som har egenskaper enligt kriterierna i faroklassen reproduktionstoxisk i kategori 1 eller 2 (R60 och/eller R61) ⁵⁾ Kemiska produkter Varor	0,5 % ⁶⁾ 0,1 %	— —
4. Spädbarnsskador	Ämnen som har egenskaper enligt kriterierna i faroklassen: kan skada spädbarn under amningsperioden ⁵⁾ (R64)	1 %	—
5. Hormonstörande	Ämnen som får helhetsbedömningen Cat 1 eller Cat 2 i EU:s EDS Database ⁷⁾	0,1 %	—
6. Persistenta, bioackumulerbara och toxiska organiska ämnen⁸⁾ (PBT)	Ämnen med 1) Halveringstid > 60 d i havsvatten eller > 40 d i sötvatten eller > 180 d i marint sediment eller > 120 d sötvattensediment eller > 120 d i jord och 2) BCF > 2000 och 3) Kronisk toxicitet NOEC < 0.01 mg/l eller NOEC < 30 mg/kg föda eller CMR eller klassificerat T; R48 eller Xn; R48 eller R64	0,1 %	—
7. Mycket persistenta och mycket bioackumulerbara organiska ämnen⁸⁾ (vPvB)	Ämnen med 3) Halveringstid > 60 d i havsvatten eller sötvatten eller > 180 d i marint eller sötvattensediment eller > 180 d i jord och 4) BCF > 5000	0,1 %	—
8. Bly (Pb)	Bly eller blyföreningar	0,1 % ⁹⁾	Ja

Ämnesegenskaper	Definition enligt Alternativ 1	Haltgräns (vikts-%) (om särskild gräns inte anges) 4), 11)	Sammanräkning 12)
9. Kvicksilver (Hg)	Kvicksilver eller kvicksilverföreningar	Totalförbud ¹⁰⁾	Ja
10. Kadmium (Cd)	Kadmium eller kadmiumföreningar	0,01 %	Ja
11. Farligt för ozonskiktet	Ozon Depletion Potential (ODP) > 0 (R59)	0,1 %	—

NOTER

- 1) SE Egenskapskriterier - BASTA.
- 2) Ämnen: Kemiska grundämnen och deras föreningar i naturlig eller framställd form, inklusive eventuella tillsatser nödvändiga för att besvara produktens stabilitet och eventuella föroreningar som härrör från tillverkningsprocessen, med exklusiva lösningsmedel som kan avskiljas utan att detta påverkar ämnets stabilitet eller ändrar dess sammansättning.
- 3) Beredningar: Blandningar som avses i 14 kap. 2 § 2 miljöbalken; Blandning: blandning eller en lösning som består av två eller flera kemiska ämnen.
- 4) I de fall det finns en lägre haltangivelse i Europaparlamentets och rådets förordning om klassificering, märkning och förpackning av ämnen och blandningar (EG nr 1272/2008) bilaga VI, tabell 3.2 så gäller den och i de fall det finns lägre haltgräns angiven i bilaga IV till Europaparlamentets och rådets förordning om långlivade organiska föreningar (EG) nr 1195/2006 för ex. avfallsaskor gäller den.
- 5) I enlighet med KIFS 2005:7 (med aktuella ändringar, se www.kemi.se). Bedömningen skall baseras på alla relevanta data om produktens hälso- och miljöfarlighet. Kriterierna är direkt tillämpbara när data erhållits enligt de krav på information som finns beskrivna i artikel 13 i rådets förordning (EG) nr 1907/2006. Om det för en given hälso- eller miljöfarlig egenskap finns data från flera undersökningar som enligt kriterierna skulle leda till olika klassificering skall de data som ger den strängaste klassificeringen användas under förutsättning att de är av god vetenskaplig kvalitet.
- 6) Från och med den första juni år 2015 sänks haltgräns för kemiska produkter till samma nivå som varor, dvs. 0,1 %, enligt Europaparlamentets och rådets förordning om klassificering, märkning och förpackning av ämnen och blandningar (EG nr 1272/2008), artikel 59.
- 7) EDS Database kan laddas ner på http://ec.europa.eu/environment/chemicals/endocrine/strategy/being_en.htm, För att extrahera databasen, gör så här:
 1. Spara ner zip-filen på din hårddisk
 2. Extrahera zipfilen och kör databasen genom att klicka på mdb-filen.
 3. Välj "Categorisation" så kommer de ämnen som databasen omfattar upp
 Minimikrav är MS Access 2003 eller senare version.
- 8) Det finns ämnen som uppfyller kriterierna för både PBT och vPvB. De måste prövas i förhållande till båda kriterierna 6 och 7 om sådana finns i produkten. Kriterierna för potentiellt PBT enligt PRIO (se www.kemi.se) kan i de fall där de friar från misstanke om PBT-egenskaper, användas som underlag för PBT-klassningen.

PRIO (se www.kemi.se) kan i de fall där de friar från misstanke om PBT-egenskaper, användas som underlag för PBT-klassningen.

- 9) Intentionen är att halterna för dessa ämnen ska vara nära noll. I BETA-registret tillåts undantag från haltgränsen 0.1% i enlighet med RoHS-direktivet (2011/65/EU).
- 10) I enlighet med "Förordning om ändring i förordningen (1998:944) om förbud m.m. i vissa fall i samband med hantering, införsel och utförsel av kemiska produkter" råder totalförbud på kvicksilver. Förbudet gäller produkter där kvicksilver har använts eller tillsatts. Låga halter av kvicksilver som inte tillsatts avsiktligt i något led faller därmed utanför förbudet. **Med låga halter kvicksilver menas inom BASTA en förekomst av 2,5 mg eller mindre per kg.** I BETA-registret tillåts undantag enligt RoHS-direktivet (2011/65/EU).
- 11) För sammansatta varor som består av flera delar, ska underlaget för beräkningarna baseras på vikten av den enskilda del som innehåller ämnet, inte den totala vikten av den sammansatta varan. Halten, som jämförs med den i BASTA angivna haltgränsen, ska därför beräknas på varje del av en sammansatt vara som i sig uppfyller definitionen av en vara i artikel 33 i Reach-förordningen:

En vara är ett föremål som under produktionen får en särskild form, yta eller design, vilken i större utsträckning än dess kemiska sammansättning bestämmer dess funktion.

I en industriell process kan en kemisk produkt upphöra att vara en kemisk produkt och övergå i att vara en vara. I det fallet det oönskade ämnet finns i den kemiska produkten ska halten av det oönskade ämnet vid tillämpningen av BASTA:s kriterier beräknas på den nya varan som bildas i den process då den kemiska produkten övergår till att bli en vara. T.ex. om två skivor limmas samman och det förekommer ett oönskat ämne i limskiktet ska halten av det oönskade ämnet beräknas på vikten av den nya produkten, d.v.s. de sammanfogade skivorna.

Om en skiva istället beläggs med ett laminat som i sig är en egen vara enligt Reach-förordningens definition och det förekommer ett oönskat ämne i laminatet, så beräknas halten av det oönskade ämnet vid tillämpningen av BASTA:s kriterier på vikten av laminatet, då detta är en egen vara.

[Swedish interpretation of the 0.1 % for giving information according to articles 7.2 and 33](#)

[Dissenting views on the guidance on requirements for substances in articles](#)

- 12) Summering av halter av olika ämnen med samma egenskaper.

OBSERVERA!

Ovanstående kriterier kommer att ses över med jämna mellanrum med syfte att helt kunna fasa ut ämnen med dessa egenskaper. Eventuella revideringar kan komma att genomföras för att anpassa dem till ny kunskap samt till omvärldens krav och målsättningar på kemikalieområdet. Kriterierna kommer att harmoniseras i takt med ändringar i REACH, rådets förordning (EG) nr 1907/2006 och CLP (CLP, rådets förordning (EG) nr. 1272/2008).

Riskfraser som förekommer i kriterierna

- R 45 Kan ge cancer
- R 46 Kan ge ärftliga genetiska skador
- R 48 Risk för allvarliga hälsoskador vid långvarig exponering
- R 49 Kan ge cancer vid inandning
- R 59 Farligt för ozonskiktet
- R 60 Kan ge nedsatt fortplantningsförmåga och/eller
- R 61 Kan ge fosterskador
- R64 Kan skada spädbarn under amningsperioden
- H 420 Skadar folkhälsan och miljön genom att förstöra ozonet i övre delen av atmosfären

Information om produkter som klarar egenskapskriterierna finns på systemets hemsida www.bastaonline.se

E-postadress är bastaonline@ivl.se

Du kan också kontakta Bastaonline AB, Box 21060, 100 31 Stockholm, telefon 08-598 563 00 om du vill ha ytterligare information